

Autoreferat przedstawiający opis dorobku i osiągnięć
w pracy naukowo-badawczej
– w języku polskim

dr Justyna Zabawa

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław, 2019

Spis treści:

1.	Imię i Nazwisko	s. 3
2.	Posiadane dyplomy, stopnie naukowe / artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej	s. 3
3.	Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych / artystycznych	s. 3
4.	Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki	s. 4
5.	Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych (artystycznych)	s. 17
5.1.	Osiągnięcia przed uzyskaniem stopnia doktora nauk ekonomicznych	s. 17
5.2.	Inne osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych	s. 20
5.3.	Charakterystyka ilościowa dorobku publikacyjnego – łączna liczba i kategorie publikacji oraz inne wskaźniki dokonań naukowych	s. 26
5.4.	Omówienie przebiegu i osiągnięć w pracy dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej	s. 32
6.	Podsumowanie działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej, międzynarodowej i współpracy z praktyką gospodarczą	s. 35

1. Imię i Nazwisko**JUSTYNA ZABAWA****2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe / artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej****2.1. VI 2003 r. – Dyplom ukończenia 5-letnich studiów magisterskich**

Akademia Ekonomiczna im. O. Langego we Wrocławiu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)

Wydział Zarządzania i Informatyki

Kierunek: Finanse i Bankowość

Praca magisterska: **Zarządzanie jakością w instytucji bankowej na przykładzie BRE Banku SA**

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz

2.2. VIII 2010 r. – Dyplom ukończenia programu dziennych studiów doktoranckich

w zakresie ekonomii (X 2004 – II 2010)

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów

2.3. VII 2010 r. – Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów

Rozprawa doktorska: **Benchmarking usług bankowych w zarządzaniu jakością na przykładzie banków spółdzielczych**

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Gospodarowicz

Recenzenci: prof. dr hab. Ewa Bogacka-Kisiel,
prof. dr hab. Stanisław Flejterski

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych / artystycznych**3.1. Dienne studia doktoranckie w latach 2004 – 2008, na Wydziale Zarządzania Informatyki i Finansów, Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.**

- 3.2. Zatrudnienie na stanowisku asystenta w latach 01.10.2010 – 30.09.2011, w Katedrze Zarządzania Bankiem (obecnie Katedra Bankowości) na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów, Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.
- 3.3. Zatrudnienie na stanowisku adiunkta: 01.10.2011 – obecnie, w Katedrze Zarządzania Bankiem (obecnie Katedra Bankowości), kierowanej ówczesznie przez prof. dr. hab. Andrzeja Gospodarowicza, na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów, Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789)

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego / artystycznego

Monografia naukowa:

**Bankowość ekologiczna w społecznej odpowiedzialności biznesu.
Rola, uwarunkowania i mierniki**

4.2. autor: Justyna Zabawa

tytuł publikacji: **Bankowość ekologiczna w społecznej odpowiedzialności biznesu.
Rola, uwarunkowania i mierniki**

rok wydania: **2019**

nazwa wydawnictwa: **Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu**

recenzenci wydawniczy: **dr hab. Ewa Miklaszewska, prof. UEK
dr hab. Emil Ślęzak, prof. SGH**

4.3. Omówienie celu naukowego / artystycznego ww. pracy / prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Tematyka **społecznej odpowiedzialności biznesu** (*CSR, corporate social responsibility*), przy współczesnych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych, jest szczególnie istotna w kontekście funkcjonowania podmiotów zarówno na krajowych, jak i międzynarodowych rynkach. Zjawisko to można zaobserwować również w przypadku instytucji finansowych. Jednak problematyka **ekologicznej odpowiedzialności banków**, jako jednego z wymiarów CSR, jest stosunkowo słabo rozpoznana w krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu. Na przestrzeni ostatnich lat pojawiały się pozycje poruszające problematykę prośrodowiskowego

zaangażowania tych instytucji jak np¹. (Borys 2000), (Bouma i inni, 2001), (Jeucken 2001), (Dziawgo 2010), (Korenik 2009), (Marcinkowska 2013), (Zabawa 2015a), (Dumitraşcu, Feleaga, Feleaga 2014), (Gupta 2015), (Rifat i inni 2016), (Waliszewski 2018), (Raczkowski, Ziolo 2017), (Ryszawska, Zabawa 2018).

Zauważalny jest jednak brak opracowań odnoszących się do prób pomiaru zaangażowania ekologicznego banku, a następnie powiązania otrzymanych wyników z efektywnością finansową badanych podmiotów².

Tematyka poruszana w przedkładanej monografii jest **aktualna, istotna oraz wypełnia lukę w piśmiennictwie z badanego obszaru**. Odnosi się ona do obecnie obowiązujących regulacji prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Dyrektywa 2014/95/UE). Transpozycja zapisów ww. normy nastąpiła poprzez nowelizację odpowiednich zapisów – art. 49b oraz art. 55b ustawy o rachunkowości (ustawa o rachunkowości), co zostało podkreślone w pracy.

W okresie pokryzysowym wydaje się, iż państwa oraz regulatorzy powinni wypracowywać mechanizmy wspomagające środowiskową i społeczną odpowiedzialność banków. Zachowanie stabilności finansowej sektora bankowego jest jednym z najważniejszych aspektów jego społecznej odpowiedzialności. Odpowiedzialność społeczna tych podmiotów wyraża się też działaniami na rzecz wzrostu gospodarczego, np. poprzez rozwój akcji kredytowej, zarówno w doniesie do klientów indywidualnych, jak i podmiotów gospodarczych oraz pozostałych jednostek (Zaleska 2018).

Również przyznanie Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w 2018 roku w dziedzinie nauk ekonomicznych potwierdza istotność oraz aktualność analizowanej tematyki. Ponadto w swoisty sposób legitymuje potrzebę i konieczność prowadzenia badań przedstawionych w przedkładanej pracy. W 2018 Nagrodę Banku Szwecji w tej dziedzinie przyznano, obok Paulowi M. Romerowi (New York University), Williamowi D. Nordhausowi (Yale University) za włączenie zmian klimatu do długookresowych analiz makroekonomicznych. William Nordhaus, zajmując się w swoich badaniach aspektami środowiskowymi w skali makroekonomicznej, rozwinął dwa główne modele: regionalny zintegrowany model klimat-gospodarka (RICE, Regional Integrated Climate-Economy model) oraz dynamiczny zintegrowany model klimat-gospodarka (DICE, Dynamic Integrated Climate-Economy model). Opracowany zestaw modeli obejmuje trzy główne składowe moduły: moduł obiegu węgla, moduł klimatyczny oraz moduł

¹ Przytoczone pozycje w całości są poświęcono problematyce ochrony środowiska w instytucjach finansowych lub poprzez dedykowanie tej tematyce wyodrębnionej części opracowania.

² Na podstawie analizy danych bazy Web of Science (wg stanu na 30.08.2018).

wzrostu, w którym wskazany jest wpływ polityki klimatycznej na długookresowy wzrost gospodarczy (Jajuga 2018).

Należy również podkreślić, iż w wymiarze praktycznym, wśród kadry zarządzającej banków oraz ich właścicieli (np. międzynarodowe grupy finansowe, banki skandynawskie) można zaobserwować coraz częściej orientację na podejmowanie na szeroką skalę działań mających na celu ochronę naturalnych zasobów przyrody.

Pamiętając o specyficznym aspekcie przedmiotu działalności instytucji finansowej jaką jest bank, można wymienić szereg zakresów zaangażowania tych podmiotów w działania na rzecz ochrony naturalnych zasobów przyrody. W przypadku banków działania prośrodowiskowe powinny wyrażać się przede wszystkim uznaniem ryzyka ekologicznego oraz oferowaniem dedykowanych produktów i usług, czyli finansowaniem projektów w tym obszarze. Wśród podejmowanych prób aktywności można wskazać również na takie, które występują u innych typów przedsiębiorstw, jak np. redukcję emisji gazów cieplarnianych, redukcję odpadów, redukcję zużycia zasobów energetycznych i materialnych, marketing, public relations, sponsoring, inwestor relations (Dziawgo 2010, s. 18).

Mając na uwadze powyższe aspekty odnoszące się do prowadzenia działalności bankowej, w pracy sformułowano następujące **pytania badawcze**:

1. W jaki sposób zmierzyć poziom zaangażowania banku w działania prośrodowiskowe?
2. Jaka jest zależność pomiędzy odpowiedzialnością ekologiczną banku a jego efektywnością finansową?

Odpowiedź na powyższe pytania badawcze wymagała realizacji **celów głównych pracy**, które zostały określone w następujący sposób:

1. Identyfikacja oraz analiza „bankowości ekologicznej” - jednego z wymiarów społecznej odpowiedzialności biznesu jako pojęcia realnego i złożonego.
2. Pomiar stopnia zaangażowania banków komercyjnych w Polsce w działania prośrodowiskowe w oparciu o zaproponowaną procedurę.
3. Zbadanie zależności pomiędzy ekologiczną odpowiedzialnością polskiego sektora bankowego a jego efektywnością finansową.

Realizacja ww. celów głównych została przeprowadzona poprzez realizację następujących **celów szczegółowych**:

1. Pokazanie społecznej odpowiedzialności biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych jako terminu złożonego, wielowymiarowego, wymagającego uwzględniania jej ewolucyjnego charakteru oraz szeregu modeli.
2. Analiza obszarów działań prośrodowiskowych współczesnego banku.

3. Propozycja procedury umożliwiającej wyznaczenia syntetycznego wskaźnika WEOB (Wskaźnik Ekologicznej Odpowiedzialności Banku) mierzącego stopień zaangażowania banku w działania proekologiczne.
4. Pomiar stopnia zaangażowania banków w Polsce w realizację zadań wynikających z ekologicznej orientacji współczesnych instytucji kredytowych z wykorzystaniem zaproponowanej procedury.
5. Zbadanie zależności pomiędzy stopniem zaangażowania banków w działania prośrodowiskowe, a ich efektywnością finansową.

W przedkładanej pracy, przyjmując za punkt wyjścia zdefiniowane powyżej cele pracy (główne i szczegółowe), postawiono następujące **hipotezy badawcze**:

- H1: Odpowiedzialność środowiskowa banków, stanowiąca istotę bankowości ekologicznej, jest złożonym i ważnym aspektem społecznej odpowiedzialności biznesu.
- H2: Wytyczne GRI (*Global Reporting Initiative*) są obecnie dominującym standardem raportowania informacji środowiskowych i społecznych w polskim sektorze bankowym.
- H3: Istnieje możliwość pomiaru i oceny stopnia zaangażowania banku w działania prośrodowiskowe.
- H4: Dla banków z Respect Index notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wartości syntetycznego wskaźnika WEOB są wyższe niż w przypadku pozostałych banków w badanym okresie.
- H5: Istnieje liniowa zależność pomiędzy wskaźnikiem ekologizacji banku a osiąganymi przez te instytucje wskaźnikami finansowymi.

Przedstawione powyżej cele oraz hipotezy badawcze miały wpływ na strukturę przedkładanej pracy. Obejmuje ona: wstęp, pięć rozdziałów oraz zakończenie. Trzy pierwsze rozdziały mają charakter teoretyczny, dwa kolejne – empiryczny.

W **pierwszym rozdziale** przedkładanej pracy podjęto próbę uporządkowania podstawowych zagadnień teoretycznych związanych z bankowością ekologiczną jako jednym z wymiarów społecznej odpowiedzialności biznesu. Dokonano w nim przeglądu krajowego i zagranicznego dorobku naukowego w badanym obszarze. W związku z faktem, iż sposoby definiowania, postrzegania oraz rozumienia społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw na przestrzeni lat podlegały zmianom, w rozdziale przedstawiono kolejne, ważniejsze etapy rozwoju idei CSR. Na przestrzeni wieków zmieniało się podejście do koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Analiza piśmiennictwa wykazuje, iż nie można podać konkretnej daty powstania koncepcji CSR. W ramach kolejnych prób określenia jej ram coraz mocniej akcentowany był kontekst środowiskowy. Współcześnie, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i w praktyce prowadzenia działalności gospodarczej, można już mówić o dwóch głównych

wymiarach: społecznym i środowiskowym. W takim ujęciu zostały przeprowadzone kolejne rozważania w obszarze CSR. Podkreślając ewolucyjny charakter koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu odniesiono się do podejść w tym zakresie zauważalnych już w XVIII w. Pokazano, iż na współcześnie obserwowany stan idei społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw wywarły istotny wpływ trzy drogi (Rok 2004):

- droga teoretyczna,
- droga presji społecznej,
- droga samoregulacji biznesu.

Ponadto odniesiono się do uwarunkowań kulturowych, organizacyjnych oraz geograficznych. Jak wykazano, interpretacje społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, pomimo stosunkowo krótkiego okresu rozwoju tego obszaru badawczego w literaturze przedmiotu, ulegały zmianie na przestrzeni lat, stąd różnorodność podejść w zakresie omawianej tematyki. W tym rozdziale podkreślono znaczące miejsce obszaru ochrony środowiska w ewolucji koncepcji CSR. Przedstawiono istotę koncepcji, jej wymiary i opisujące ją modele. Pokazano, iż na drodze rozwoju koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu, zarówno w kontekście teoretycznym, jak i późniejszej praktycznej weryfikacji w środowisku funkcjonowania podmiotu gospodarczego, istotne znaczenie odegrały modele CSR. Stanowiły one zestaw stwierdzeń i pojęć związanych z aspektami społecznej odpowiedzialności biznesu oraz prezentowały zależności pomiędzy nimi. Odniesiono się do tych, które dla praktyki biznesowej miały największe znaczenie: modele K. Davisa oraz A. B. Carrola. Do pozostałych, również o dużym praktycznym i teoretycznym znaczeniu, można również zaliczyć np. model S. L. Warticka i P.L. Cochran, czy też model D. J. Wood. W tym miejscu wyeksponowano znaczenie aspektów środowiskowych w omawianych modelach.

Na drodze ewolucji koncepcji CSR ustosunkowano się do głównego postulatu klasycznej teorii ekonomii, zgodnie z którym jedynym celem przedsiębiorstwa w długim horyzoncie czasowym jest maksymalizacja zysku. Mimo traktowania zysku wg wielu jako dominującego celu działalności przedsiębiorstw, to jednak należy pamiętać, iż powinno się ono odbywać przy zachowaniu aspektów etycznych, tak jak ma to miejsce w przypadku przedstawicieli szkoły chicagowskiej M. Friedmana. Fakt ten stanowił przyczynek do podniesienia szczególnej roli etyki w działalności przedsiębiorstw.

W rozdziale odniesiono się również do problematyki: społecznie odpowiedzialnego inwestowania (SRI, *socially responsible investing*) oraz zrównoważonego (trwałego) rozwoju (SD, *sustainable development*). Jak pokazano, oba zagadnienia są nierozzerwalnie związane z koncepcją społecznej odpowiedzialności biznesu.

Dalsza część rozdziału została poświęcona normom prawnym regulującym społeczne i środowiskowe funkcjonowanie współczesnej instytucji finansowej. W tej części podjęto próbę systematyzacji problematyki bogactwa regulacji prawnych dotyczących środowiskowych

aspektów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Normy prawne warunkujące funkcjonowanie przedsiębiorstw w wymiarze środowiskowym i społecznym przyporządkowano do trzech głównych grup³:

- normy prawa krajowego,
- normy prawa międzynarodowego,
- normy prawa Unii Europejskiej.

Ze względu na aktualność tej tematyki dla przeprowadzonych badań, skupiono się na zapisach Dyrektywy 2014/95/UE dotyczącej ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy oraz transpozycji jej zapisów do polskiego porządku prawnego poprzez nowelizacje zapisów ustawy o rachunkowości.

W ostatniej części rozdziału omówiono zagadnienia związane z rozwojem teorii interesariuszy jako nierozdzielalnego elementu idei CSR. Na gruncie tej teorii, środowisko naturalne powinno być traktowane jako jedna z grup interesariuszy, również w przypadku działalności bankowej. Na przykładzie BZWBK SA (obecnie Santander bank Polska SA) przedstawiono wykaz grup interesariuszy wraz z przypisanymi do nich formami komunikacji.

Drugi rozdział pracy został zawężony do zagadnień związanych z odpowiedzialnością środowiskową współczesnego banku. W związku z faktem, iż w krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu można zaobserwować niewielką ilość opracowań dotyczących odpowiedzialności środowiskowej w sektorze bankowym, podjęto w tej części pracy próbę adaptacji niektórych rozwiązań z sektora przedsiębiorstw, przy uwzględnieniu specyfiki banku. Wskazano na dwa główne nurty filozofii ekologicznej, czyli „humanizm ekologiczny” oraz „ekologię głęboką” (Żemigala 2004). W tej części przedkładanej monografii przedstawiono przesłanki oraz obszary prośrodowiskowej odpowiedzialności banków. Wskazano źródła nurtu ekologicznego we współczesnej bankowości, jak również kontekst definicyjny bankowości ekologicznej. Zgodnie z zastosowanym w pracy podejściem, **bankowość ekologiczna** wyraża się troską i dbałością o zapewnienie trwałej poprawy jakości życia współczesnych i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji pomiędzy trzema rodzajami kapitału: ekonomicznego, ludzkiego i przyrodniczego (Korenik 2009). Wśród czynników motywujących instytucje finansowe, w tym również banki, do uwzględnienia wymogów ekologicznych w swojej działalności, należy wymienić (Dziawgo 2010): obowiązujące przepisy prawa, rentowność przedsięwzięć proekologicznych w gospodarce, przekonania kadry

³ Opracowania własne na podst.: Ziolo M., 2017, *Instytucjonalny i prawny wymiar zrównoważonego rozwoju oraz finansów zrównoważanych* [w:] Raczkowski K., Ziolo M. (red.), *Sfera finansowa wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju*, CeDeWu, Warszawa, s. 59-81; Bukowski Z., 2009, *Zrównoważony rozwój w systemie prawa*, TNOiK Dom Organizatora, Taruń.

zarządzającej, pracowników oraz akcjonariuszy, presja społeczna, presja partnerów biznesowych, jak również kwestie ryzyka ekologicznego.

W rozdziale zwrócono uwagę na znaczenie Deklaracji ONZ „Banking and Environment” na drodze rozwoju bankowości ekologicznej. W tym rozdziale została wyeksponowana również problematyka ryzyka środowiskowego, z zaakcentowaniem kredytowego ryzyka ekologicznego. Zidentyfikowano tutaj rodzaje ryzyka środowiskowego, które można dostrzec w sektorze bankowym. Unikatowość zagadnień poruszanych w rozdziale potwierdza fakt, iż problematyka tego rodzaju ryzyka w działalności banku, jest zagadnieniem stosunkowo rzadko analizowanym w dostępnej literaturze przedmiotu. Tematyka ta została poruszona w publikacjach (Borys 2000), (Zioło 2017) oraz (SRI Report 2005). Ponadto kwestie związane z ryzykiem środowiskowym zostały uwzględnione w przygotowanym katalogu kryteriów umożliwiających pomiar ekologicznego zaangażowania banku.

Mając na uwadze specyficzny rodzaj działalności bankowej, w rozdziale dokonano również klasyfikacji oraz hierarchizacji działań prośrodowiskowych badanych instytucji finansowych⁴. Uwzględniając szerokie spektrum działań prośrodowiskowych realizowanych przez banki oraz pamiętając o zasadniczej roli zysku w działalności komercyjnej banku, można sklasyfikować kolejne rodzaje działań podejmowanych przez banki w zakresie ochrony środowiska naturalnego według określonej hierarchii, przypisując je do następujących trzech poziomów (Zabawa 2015b):

- poziom I – działania wspierające,
- poziom II – wewnętrzna gospodarka banków,
- poziom III – produkty nakierowane na ochronę środowiska oraz ryzyko środowiskowe.

Działania w obszarze dobrowolnego sponsorowania inicjatyw na rzecz ochrony środowiska naturalnego, jak również czynności podejmowane w zakresie marketingu czy też public relations można uznać za **pierwszy, czyli najniższy poziom aktywności banku w zakresie ochrony naturalnych zasobów przyrody**. Czynności te można określić jako „działania wspierające” proces ekologizacji banku.

Za **drugi poziom zaangażowania banku na rzecz ochrony środowiska** można wskazać działania w obszarze wewnętrznej gospodarki banku. Ich celem jest taka organizacja miejsca pracy oraz procesu gospodarowania zasobami, aby uwzględniały wymogi w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Wszystkie te działania można określić mianem „*green office*”. Jako przykłady aktywności w obszarze wewnętrznej ekogospodarki można wskazać m.in. na: kampanie komunikacyjne przeznaczone dla pracowników dotyczące oszczędzania energii, papieru, wody oraz recyklingu.

⁴ Na podst. Dziawgo 2010, Zabawa 2015b.

Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, w których bank wykorzystuje specyfikę prowadzonej przez siebie działalności można uznać za najwyższy, **trzeci poziom zaangażowania** tej instytucji na rzecz ochrony środowiska. Wydaje się, iż bankowość ekologiczna powinna najpełniej wyrażać się bankową obsługą projektów prośrodowiskowych. W aspekcie udzielanych kredytów na inwestycje prośrodowiskowe do działań z tego poziomu można również zakwalifikować uznawanie wspomnianego ryzyka środowiskowego w procesach finansowania inwestycji dla różnych segmentów klientów. Do trzeciego poziomu zaangażowania banku w działania prośrodowiskowe można również zliczyć zielone obligacje (*green bonds*), których rozwinął się na skutek emisji dokonywanych przez międzynarodowe banki jak np. Europejskiego Banku Inwestycyjnego Międzynarodowego Bank Odbudowy i Rozwoju, czy też Banku Światowego.

Trzeci rozdział przedkładanej monografii został poświęcony ocenie proekologicznych działań podejmowanych przez banki. W jego pierwszej części monografii podkreślono znaczenie sektora w procesach finansowania ochrony środowiska. W kontekście uwarunkowań współczesnych światowych gospodarek, również bankowość centralna i nadzór finansowy stanęły przed problemami ochrony środowiska, czemu poświęcono kolejną część rozdziału. Jednak w literaturze przedmiotu problematyka możliwego wpływu bankowości centralnej oraz nadzoru finansowego na rozwój ekologicznej transformacji współczesnych gospodarek podejmowana jest sporadycznie (Raport ONZ, 2017). Wg autorów dokumentu przygotowanego przez Organizację Narodów Zjednoczonych należy rozróżnić trzy typy argumentów uzasadniających, dlaczego współczesne banki centralne powinny reagować na wyzwania dotyczące środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju: argument ryzyka finansowego i makroekonomicznego, argument o niewydolności rynku, jak również argument dotyczący roli banków centralnych jako wiarygodnych i silnych aktorów, głównie w krajach rozwijających się.

W rozdziale zaprezentowano również istniejące już indeksy umożliwiające dokonanie oceny podmiotów pod względem ich środowiskowej i społecznej odpowiedzialności. Uwzględniono tutaj rozwiązania istniejące w skali krajowej jak i światowej. Szczególna uwaga została poświęcona Respect Index na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. W składzie każdej z dotychczasowych edycji (do końca 2018 roku) uwzględniani byli również przedstawiciele sektora bankowego.

W tej części monografii dokonano identyfikacji oraz przeglądu standardów raportowania informacji środowiskowych umożliwiających prezentację oraz ewaluację podejmowanej przez sektor bankowy badanej aktywności. W rozdziale przedstawiono główne założenia: standardów Global Reporting Initiative (GRI), Zasad UN Global Compact, wytycznych w obszarze raportowania zintegrowanego, Standardu Informacji Niefinansowych i innych.

Ponadto przedstawiono działalność głównego polskiego banku w zakresie podejmowania działań mających na celu ochronę naturalnych zasobów przyrody, jakim jest Bank Ochrony Środowiska SA. Odniesiono się również do aktywności w tym zakresie realizowanej przez międzynarodową instytucję finansową, czyli Deutsche Bank.

W ramach pierwszych trzech rozdziałów pracy zweryfikowano pozytywnie pierwszą hipotezę badawczą „H1: Odpowiedzialność środowiskowa banków, stanowiąca istotę bankowości ekologicznej, jest złożonym i ważnym aspektem społecznej odpowiedzialności biznesu” oraz zrealizowano pierwszy cel główny „Identyfikacja oraz analiza bankowości ekologicznej - jednego z wymiarów społecznej odpowiedzialności biznesu jako pojęcia realnego i złożonego”.

Dwa ostatnie rozdziały monografii posłużyły do empirycznej weryfikacji drugiego i trzeciego głównego celu pracy. W tych częściach pracy podjęto próbę weryfikacji kolejnych hipotez badawczych. W pierwszej części **rozdziału czwartego** przedstawiono obecną sytuację finansową polskiego sektora bankowego na podstawie danych NBP oraz UKNF. Taka konstrukcja rozdziału była podyktowana realizacją procesu badań empirycznych, których wyniki odniesiono do sytuacji finansowej banków komercyjnych w Polsce.

Następnie zaprezentowano wyniki badań odnoszące się do stosowanych przez banki komercyjne w Polsce standardów raportowania informacji niefinansowych, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych. W krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu można odnaleźć publikacje odnoszące się do problematyki standardów wykorzystywanych przy raportowaniu informacji niefinansowych przez podmioty z sektora bankowego. (Novokmet, Rogość 2016), (Laskowska, Lingo 2018). Do tej pory brakowało jednak całościowych analiz, zatem wyniki przedstawionymi w rozdziale stanowią uzupełnienie luki w tym zakresie. Na tym etapie zweryfikowano pozytywnie hipotezę badawczą H3: „Wytyczne GRI (Global Reporting Initiative) są obecnie dominującym standardem raportowania informacji środowiskowych i społecznych w polskim sektorze bankowym”.

Kolejna część rozdziału czwartego została poświęcona przedstawianiu założeń propozycji procedury umawiającej pomiar zaangażowania banku w działania prośrodowiskowe. W rozdziale tym przedstawiono opis procedury umożliwiającej wyznaczenia syntetycznego wskaźnika WEOB (Wskaźnik Ekologicznej Odpowiedzialności Banku) celem dokonania ww. pomiaru. W ramach każdego z trzech poziomów ekologicznego zaangażowania banku, a wyznaczonych w rozdziale trzecim, zidentyfikowano szczegółowe kryteria umożliwiające ocenę zaangażowania środowiskowego banku, które zostały poddane badaniu we wszystkich bankach komercyjnych stanowiących trzon polskiego sektora bankowego. Warto również zaznaczyć, że kryteria z poziomu trzeciego mogą posłużyć do oceny ryzyka środowiskowego

(opisanego rozdziale trzecim pracy) w sektorze bankowym, co wydaje się szczególnie istotne w kontekście ostatnich regulacji (Bazylea II, III); (Raport ONZ, 2017).

Na przestrzeni ostatnich lat podejmowano próby odniesienia indeksów społecznej odpowiedzialności biznesu w bankach do efektywności finansowej tych instytucji. Jako przykłady badań w tym zakresie można wskazać na pozycje: (Soana 2011), (Zabawa 2013), (Paulik i inni, 2015), (Huang, Duan, Zhu, 2017), (Fijałkowska i inni, 2018). Analiza krajowej i zagranicznej literatury wykazała jednak, iż brak opracowań w zakresie badań proponowanych w przedkładanej monografii. Zaproponowana w pracy procedura, a następnie przeprowadzenie na jej podstawie badań, umożliwia wypełnienie istniejącej luki w tym zakresie.

W ostatnim, **piątym rozdziale** monografii przedstawiono wyniki przeprowadzonych badań empirycznych z wykorzystaniem uprzednio opracowanej procedury. Badanie te zostały przeprowadzone na grupie wszystkich banków komercyjnych w polskim sektorze bankowym wg danych na koniec 2017 roku⁵. Przeprowadzona ewaluacja banków umożliwiła ich uprządkowanie pod kątem zaangażowania w działania prośrodowiskowe. Maksymalną wartość syntetycznego wskaźnika WEOB: 0,542 otrzymał Bank Zachodni WBK S.A. (obecnie Santander Bank Polska S.A.). Zakres wartości wskaźnika WEOB możliwych do otrzymania kształtował się w przedziale [0;1]. W przeprowadzonym badaniu najlepszy bank pod względem zaangażowania ekologicznego otrzymał 54,2% maksymalnej możliwej wartości do uzyskania. Wszystkie pozostałe podmioty biorące udział w badaniu znalazły się poniżej tego poziomu. Można wnioskować, iż wyniki otrzymane w pierwszym roku obowiązywania dyrektywy 2014/95/UE wskazują kierunek oraz zakres doskonalenia badanych instytucji w zakresie ich ekologicznej odpowiedzialności w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Ponadto w rozdziale dokonano analizy sektora sytuacji finansowej sektora z wykorzystaniem wskaźników finansowych najczęściej stosowanych do oceny tych instytucji. Następnie w ostatniej części rozdziału przedstawiono wyniki przeprowadzonej oceny zaangażowania banków w działania prośrodowiskowe w kontekście ich efektywności finansowej. Na podstawie przeprowadzonych badań empirycznych należy stwierdzić, iż hipoteza badawcza H4: „Dla banków z Respect Index notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wartości syntetycznego wskaźnika WEOB są wyższe niż w przypadku pozostałych banków w badanym okresie” została zweryfikowana pozytywnie. Z kolei dla ostatniej z hipotez badawczych H5 o liniowej zależności pomiędzy otrzymanymi wskaźnikami ekologizacji banków a zmiennymi finansowymi, nie zidentyfikowano tego typu

⁵ Przyjęcie takiego horyzontu czasowego wynikało z faktu, iż zapisy znowelizowanej ustawy o rachunkowości obowiązują wybrane podmioty w Polsce od 1 stycznia 2017 roku.

zależności. W tym przypadku zrezygnowano z modelowania zależności liniowych, które dla otrzymanych w badaniu danych nie zachodziły, co było widoczne na wygenerowanych wykresach rozrzutu.

Przeprowadzenie badań empirycznych było możliwe dzięki realizacji projektu Narodowego Centrum Nauki „Zielona bankowość a ekonomiczna efektywność polskiego sektora bankowego w kontekście implementacji dyrektywy UE 2014/95/UE” (numer projektu 2016/23/D/HS4/02841).

Weryfikacja hipotez badawczych postawionych w pracy oraz realizacja celów głównych i szczegółowych, których wyniki przedstawiono w rozdziale piątym monografii, wymagała zastosowania odpowiednich metod badawczych. Krytyczny przegląd krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu posłużył do zaplanowania, a następnie przeprowadzenia badań. W przedkładanej monografii zastosowano zarówno metody o charakterze jakościowym, jak i ilościowym. Wśród metod jakościowych można wskazać na: analizę raportów niefinansowych banków uczestniczących w badaniu, jak również wywiady eksperckie. W przypadku metod ilościowych wykorzystano do przeprowadzenia badań: analizę ilościową sprawozdań finansowych banków (analiza wybranych wskaźników finansowych), metody porządkowania liniowego wielowymiarowej analizy porównawczej (WAP), metodą analizy hierarchicznej problemu (AHP), statystyki opisowe, jak również współczynniki korelacji.

Przeprowadzone badania wpisują się w nurt krajowej i zagranicznej literatury dotyczącej społecznej i środowiskowej odpowiedzialności instytucji finansowych. Weryfikacja postawionych hipotez badawczych umożliwia poszerzenie wiedzy w zakresie omawianej problematyki. **Przedkładana monografia jest pierwszą publikacją na polskim rynku wydawniczym, która w holistyczny sposób podejmuje zagadnienia dotyczące ekologicznej odpowiedzialności banków.** Przedstawiono w niej próbę **kompleksowego ujęcia (teoretyczno-empirycznego)** zagadnień związanych z działaniami podejmowanymi przez te instytucje na rzecz ochrony naturalnych zasobów przyrody. Analiza podjętych zagadnień ma również charakter interdyscyplinarny oraz nowatorski, co zdaniem autorki stanowi istotny walor pracy badawczej. Przy czym jak już zaznaczono, w krajowym i zagranicznym piśmiennictwie z badanego obszaru brak opracowań odnoszących się do badań przedstawionych w pracy.

Zdaniem autorki, do najważniejszych osiągnięć pracy, stanowiących **wkład w rozwój nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse** można zaliczyć:

- opracowanie autorskiej procedury umożliwiającej pomiar zaangażowania banku w działalność prośrodowiskową,
- połączenie proekologicznego zaangażowania banku, jako jednego z przejawów społecznej odpowiedzialności biznesu w tych instytucjach, z osiąganymi przez nie wskaźnikami finansowymi,

- przeprowadzenie badań empirycznych w zakresie pomiaru ekologicznego zaangażowania banków komercyjnych w Polsce⁶ oraz odniesienie otrzymanych wyników do efektywności finansowej badanych podmiotów, na podstawie przedstawionych w monografii analiz, w krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu można zaobserwować lukę w zakresie tego typu badań,
- przeprowadzenie badań empirycznych w grupie wszystkich banków komercyjnych w zakresie stosowanych standardów raportowania informacji niefinansowych, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych,
- analiza wyników przeprowadzonych badań empirycznych, również w kontekście obowiązujących regulacji, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy (Dyrektywa 2014/95/UE),
- systematyzację dotychczasowego dorobku oraz krytyczną analizę krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu oraz regulacji prawnych z zakresu środowiskowej i społecznej odpowiedzialności instytucji finansowych,

Oprócz pogłębionych analiz o charakterze teoretycznym oraz empirycznym, **istotną cechą przeprowadzonych badań jest ich aplikacyjność**. Przeprowadzone badania mogą posłużyć kadrze zarządzającej, właścicielom czy też nadzorcom do pomiaru oraz oceny zaangażowania ekologicznego banków funkcjonujących w ramach systemów bankowych w danym kraju. Mogą również stanowić podstawę, co równie istotne, do określenia poziomu ryzyka ekologicznego danej instytucji finansowej, zwłaszcza w kontekście istniejących regulacji oraz ostatnich Rekomendacji ONZ. Przeprowadzone w pracy badania mogą stanowić podstawę do dalszych badań i analiz, zarówno w kontekście dłuższego horyzontu czasowego, jak i rozszerzenia badań na sektory bankowe w kolejnych krajach.

Bibliografia:

- Borys G., 2000, *Ryzyko ekologiczne w działalności banku*, Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa.
- Bouma J.J., Jeucken M., Klinkers L., 2001, *Sustainable Banking. The Greening of Finance*, Greenleaf Publishing Limited, Sheffield.
- Bukowski Z., 2009, *Zrównoważony rozwój w systemie prawa*, TNOiK Dom Organizatora, Toruń.
- Dumitraşcu M., Feleaga M., Feleaga N., 2014, *Green banking in Romania*, Annals of the University of Oradea, Economic Science Series, 2014, vol. 23, iss. 1.

⁶ Wg danych NBP oraz UKNF na 31.12.2017 prowadzących działalność w formie spółki akcyjnej oraz BGK.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grup.

Dziawgo L., 2010, *Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego*, PWE.

Gupta J., 2015, *Role of Green Banking in Environment Sustainability – A study of selected Commercial Banks in Himachal Pradesh*, International Journal of Multidisciplinary Research and Development, Vol. 2, Issue 8.

Fijałkowska J., Zyznarska-Dworczak B., Garszka P., 2018, *Corporate Social-Environmental Performance versus Financial Performance of Banks in Central and Eastern European Countries*, Sustainability 2018, 10(3).

Huang J., Duan Z., Zhu G., 2017, *Does Corporate Social Responsibility Affect the Cost of Bank Loans? Evidence from China*, Emerging Markets Finance and Trade, Volume 53, Issue 7.

Korenik D., 2009, *Odpowiedzialność banku komercyjnego*, Difin, Warszawa.

Jajuga K., 2018, *Nagroda Nobla z Ekonomii w 2018 roku*,

http://www.ue.wroc.pl/aktualnosci/18699/50_nagroda_nobla_z_ekonomii.html#.W-wZOS2Bh-U (dostęp 10.10.2018).

Jeucken M., 2001, *Sustainable Finance & Banking. The Financial Sector and the Future of the Planet*, Earthscan Publications Ltd, London.

Korenik D., 2009, *Odpowiedzialność banku komercyjnego*, Difin, Warszawa.

Laskowska A., Lingo M., 2018, *Ocena raportowania społecznego banków w Polsce*, Annales UMCS Sectio H, Lublin.

Marcinkowska M., 2013, *Kapitał relacyjny banku*, Tom I, II i III, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.

Novokmet A.K., Rogość A., 2016, *Bank sustainability reporting within the GRI-G4 framework*, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, tom 88 (144).

Paulík J., Sobeková Majková M., Tykva T., Červinka M., 2015, *Application of the CSR Measuring Model in Commercial Bank in Relation to their Financial Performance*, Economics and Sociology, Vol. 8, No 4.

Raczkowski K., Ziolo M., 2017, *Sfera finansowa wobec wyzwań zrównoważonego rozwoju*, CeDeWu, Warszawa.

Raport ONZ, 2017, *On the role of central banks in enhancing green finance*.

Rifat A., Nisha N., Iqbal M., Suviitawat A., 2016, *The role of commercial banks in green banking adoption: a Bangladesh perspective*, International Journal of Green Economics, 10(3-4).

Rok B., 2004, *Odpowiedzialny biznes w nieodpowiedzialnym świecie*, Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Warszawa.

Ryszawska B., Zabawa J., 2018, *The Environmental Responsibility of the World's Largest Banks*, Economics and Business, Volume 33, Issue 1, De Gruyter.

Soana M.G., 2011, *The Relationship Between Corporate Social Performance and Corporate Financial Performance in the Banking Sector*, Journal of Business Ethics, November 2011

SRI. (2005). Report B. Environmental Aspects in Bank Lending Decisions. Leeds: University of Leeds. Sustainability Research Institute (SRI).

Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. 1994 Nr 121 poz. 591 ze zm.

Waliszewski K. (red.), 2018, *Spółeczna odpowiedzialność instytucji finansowych. Od teorii do praktyki*, CeDeWu, Warszawa.

Zabawa J., 2013, *Interest margin ratio of socially responsible banks*, Research Papers of Wrocław University of Economics, nr 361.

Zabawa J., 2015a, *Ekologiczne wyzwania współczesnej bankowości – przypadek grupy Deutsche Bank* [w:] *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* nr 395, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław.

Zabawa J., 2015b, *Postrzeganie społecznej odpowiedzialności banków przez ich klientów. Perspektywa ekologiczna* [w:] *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, Katowice.

Zaleska M., 2017, *Spółeczne aspekty bankowości* [w:] Szlachta J., Zaleska M., Żukrowska K., Kowalski R. (red.), *Spółeczny kontekst ekonomii*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.

Zioło M., 2017a, *Zarządzanie ryzykiem środowiskowym i jego znaczenie dla stabilności sektora bankowego*, *Problemy Zarządzania*, vol. 15, nr 1 (66).

Żemigala M., 2004, *Ochrona Środowiska w koncepcji zarządzania*, *Pieniądze i Więż*, nr 3/2004.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych (artystycznych)

5.1. Osiągnięcia przed uzyskaniem stopnia doktora nauk ekonomicznych

W 1998 roku ukończyłam I Liceum Ogólnokształcące im. Władysława Broniewskiego w Bełchatowie (ze średnią ocen z Egzaminu Dojrzałości 5,4). Podczas nauki w liceum zajęłam II miejsce w Wojewódzkiej Olimpiadzie Matematycznej Szkół Średnich. W październiku 1998 roku podjęłam studia stacjonarne na Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu (obecnie Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu), Wydział Zarządzania i Informatyki, kierunek: Finanse i Bankowość. Moje zainteresowania bankowością zostały zapoczątkowane już podczas studiów poprzez wybór kierunku oraz specjalności: Bankowość i Ubezpieczenia. Przejawem tych zainteresowań była odbyta wówczas praktyka studencka w 2002 roku w BRE Banku SA (obecnie mBank SA), a następnie przygotowana na tej podstawie praca magisterska pod kierunkiem prof. dr. hab. A. Gospodarowicza „*Zarządzanie jakością w instytucji bankowej na przykładzie BRE Banku SA*”. Praca ta dotyczyła systemu

zapewnienia jakości w instytucjach finansowych w oparciu o normy ISO (serii 9001:2000). Ówczesny BRE Bank SA był jednym z pierwszych banków w Polsce, który otrzymał certyfikat jakości ISO 9001 na produkt polecenie przelewu składane za pośrednictwem systemu elektronicznego BRESOK oraz interBRESOK. Kolejną praktykę podczas studiów magisterskich odbyłam w Centrum Wspierania Projektów Europejskich Sp. z o. o., gdzie zajmowałam się zagadnieniami związanymi z programami pomocowymi dla polskich przedsiębiorstw z Unii Europejskiej. Wówczas zaobserwowałam znaczącą rolę sektora bankowego w procesie finansowania tego typu inwestycji. Ten kierunek rozważań był później kontynuowany w moich publikacjach naukowych przygotowanych już po otrzymaniu stopnia naukowego doktora w zakresie ekonomii.

Współpraca z praktyką gospodarczą, zainicjowana podczas studiów magisterskich odbytych w ww. praktykach, przejawiała się w tym okresie również m.in. pracą w kancelarii prawnej HTP, Centrum Wspierania projektów Europejskich Sp. z o.o. Ponadto chęć poszerzenia wiedzy zdobytej podczas studiów realizowałam podczas odbytych szkoleń jak np.

- „Programy pomocowe z Unii Europejskiej oraz z budżetu RP w 2003 roku” (III 2003),
- „Szkola Młodych Przedsiębiorców: Zarządzanie personelem. Public Relations” (XII 2001 - II 2002),

oraz uczestnictwa w konferencjach np. „Jak nowe technologie mogą wspierać rozwój gospodarczy Dolnego Śląska?” (IV 2003).

Moje zainteresowania współpracą międzynarodową zostały zapoczątkowane również podczas studiów magisterskich i kontynuowane podczas studiów doktoranckich. W 2001 roku otrzymałam stypendium DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst), dzięki któremu odbyłam wakacyjny staż w Bremie „Management und Wirtschaft”. Podczas studiów magisterskich w 2000 roku otrzymałam również stypendium Dortmundzko – Wrocławskiej Fundacji Św. Jadwigi, dzięki któremu odbyłam staż w Dortmundzie. Znajomość języka niemieckiego nabyta podczas studiów oraz zagranicznych staży potwierdziłam egzaminem Zentrale Mittelstufenprüfung (ZMP) i uzyskaniem certyfikatu Goethe – Institut (2001).

Moje zainteresowania badawcze związane z jakością usług w sektorze bankowym kontynuowałam podczas rozpoczętych w 2004 roku stacjonarnych studiów doktoranckich. Kontynuując swoje zainteresowania projektami europejskimi podczas studiów doktoranckich uczestniczyłam w programie „Europejski Bank Kadr Dolnego Śląska”, cyklu szkoleń zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego pod patronatem Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola.

Podczas studiów doktoranckich pracowałam również w jednym z międzynarodowych przedsiębiorstw z Dolnego Śląska, gdzie m.in. zajmowałam się zagadnieniami dotyczącymi szeroko rozumianej współpracy przedsiębiorstw z bankiem. Przygotowywałam sprawozdania do Narodowego Banku Polskiego w zakresie dokonywanych przez podmiot operacji

transgranicznych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej⁷. Łącząc wiedzę teoretyczną z praktyczną z tego obszaru przygotowałam m.in. publikacje:

- Zabawa J., 2008, *Prawne podstawy warunkujące współpracę przedsiębiorstwa z bankiem*, Prawo Bankowe,
- Zabawa J., 2007, *Nieprzypadkowe wybory*, Miesięcznik Bank.

Podczas studiów doktoranckich kontynuowałam moje zainteresowania badawcze związane z jakością usług bankowych, które zostały zapoczątkowane wraz z odbytą praktyką studencką w BRE Banku SA oraz przygotowaniem pracy magisterskiej. W efekcie dociekań naukowych w tym obszarze, powstał artykuł naukowy:

- Krawczyk, Zabawa, 2006, *Benchmarking procesów biznesowych w bankowości*, Bank i Kredyt, Narodowy Bank Polski.

Kolejne publikacje, które przygotowałam przed doktoratem, a dotyczyły problematyki jakości usług bankowych to m.in.:

- Zabawa J., 2006, *Technologia CRM a podnoszenie jakości w bankach spółdzielczych* [w:] Banki spółdzielcze w Polsce po 1989 roku. Wybrane zagadnienia ekonomiczne, finansowe i prawne, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej we Włocławku, Włocławek,
- Zabawa J., 2007, *Klient w banku*, Problemy Jakości, XII 2007,
- Zabawa J., 2008, *Benchmarking bankowy*, Dziennik. Polska, Europa, Świat, III 2008.

Swoje rozważania naukowe w obszarze jakości usług bankowych skoncentrowałam na polskich bankach spółdzielczych. Problematyce funkcjonowania tego typu instytucji w polskim sektorze bankowym poświęciłam publikacje:

- Zabawa J., 2006, *Wybrane aspekty rozwoju bankowości spółdzielczej jako segmentu rynku finansowego* [w:] Bankowość, Konferencja Katedr Finansowych: Instytucje, instrumenty i strategie finansowe w dobie integracji gospodarczej, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie- Skłodowskiej, Lublin,
- Zabawa J., 2010, *Prawne uwarunkowania funkcjonowania polskiej bankowości spółdzielczej*, www.przegladowbankowego.pl (luty 2010).

Mój łączny dorobek publikacyjny przed doktoratem (lata 2006 – 2010) obejmuje 12 opracowań: 9 artykułów naukowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach naukowych oraz 3 artykuły popularnonaukowe.

⁷ Obecnie to: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1548).

Ponadto w trakcie studiów doktoranckich w roku akademickim 2004/2005 ukończyłam również Studium Pedagogiczne w Akademii Ekonomicznej im. O. Langego we Wrocławiu. Jego program obejmował 60 godzin wykładów i ćwiczeń z zakresu m.in. pedagogiki, psychologii, metodyki nauczania, etyki, prawa, retoryki i tym samym przygotował mnie do prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami już podczas zatrudnienia najpierw na stanowisku asystenta, a później adiunkta na macierzystej uczelni.

Podczas studiów doktoranckich uczestniczyłam również w 2007 roku w projekcie DR BEST – programie stypendialnym dla najlepszych doktorantów na Akademii Ekonomicznej im. O. Langego we Wrocławiu. Projekt ten był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Budżetu Państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, priorytet II, działanie 2.6, numer projektu Z/2.02/II/2.6/01/05/U/06/05.

Po ukończeniu dziennych studiów doktoranckich obroniłam rozprawę doktorską „*Benchmarking usług bankowych w zarządzaniu jakością na przykładzie banków spółdzielczych*”, przygotowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. A. Gospodarowicza.

5.2. Inne osiągnięcia naukowe po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych

Moja działalność naukowa w początkowym okresie po doktoracie stanowiła kontynuację rozważań podjętych w rozprawie doktorskiej. Problematyce **jakości usług bankowych**, ze szczególnym uwzględnieniem bankowości spółdzielczej w Polsce, poświęciłam publikację przygotowaną na Konferencję Katedr Finansów, Finanse – Nowe wyzwania teorii i praktyki, Kudowa Zdrój, zorganizowaną przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu w 2011 roku:

- Zabawa J., 2011, *Benchmarking usług bankowych w bankowości spółdzielczej*, [w:] *Finanse – nowe wyzwania teorii i praktyki. Bankowość*, Gospodarowicz A. (red.), Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 171, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 546-558.

W kolejnych publikacjach tuż po doktoracie również kontynuowałam problematykę jakości usług w sektorze bankowym. Wśród nich można wskazać na:

- Zabawa J., 2013, *Zastosowanie benchmarkingu do oceny jakości usług polskich banków spółdzielczych*, [w:] *Economic Forum*, Wachowicz I. (red.), Czasopismo Naukowe Uniwersytetu Technicznego w Łucku, nr 4/2013, s. 173-183,
- Zabawa J., 2013, *Implementacja benchmarkingu w bankowości*, [w:] *Banki w warunkach niestabilnej gospodarki*, Wiśniewska M. (red.), Prace Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Tom 26/2013, Warszawa, s. 157-175.

Obserwując jednak współczesny mi wówczas rynek usług finansowych, zarówno w wymiarze praktycznym jak i teoretycznym, zainspirowałam się obszarem badawczym związanym ze **społeczną odpowiedzialnością biznesu w instytucjach finansowych**. Zakres tego obszaru jest bardzo szeroki, natomiast moja szczególna uwaga została skoncentrowana na problematyce **odpowiedzialności środowiskowej sektora bankowego**, zarówno w wymiarze krajowym jak i międzynarodowym. Zagadnienia, które podejmowałam w kolejnych publikacjach z tego obszaru, można przyporządkować do następujących nurtów badawczych:

- Nurt I – inwestycje proekologiczne oraz rola sektora bankowego w tym zakresie,
- Nurt II – wewnętrzna ekogospodarka w bankach,
- Nurt III – społeczna i środowiskowa odpowiedzialność banków – perspektywa klienta,
- Nurt IV – raportowanie informacji niefinansowych w sektorze bankowym.

Moje zainteresowania naukowe związane z obszarem społecznej odpowiedzialności podmiotów pojawiły się wraz z udziałem w pierwszym projekcie, którego tematyka odnosiła się do problematyki ochrony środowiska. W latach 2011 – 2012 uczestniczyłam w projekcie naukowo badawczym „Zielony Transfer”, w ramach którego odbyłam staż naukowy w jednym z międzynarodowych przedsiębiorstw uznawanych za lidera w dziedzinie inwestycji proekologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii (OZE) – firmie Viessmann Sp. z o.o. Tematyka mojego stażu związana była z ówczesnymi programami wsparcia finansowania tego typu inwestycji przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz jego wojewódzkie oddziały. Uczestnictwo w kolejnych stażach naukowych w ramach krajowych i międzynarodowych projektów⁸ („Pioneers into Practice”, „Innowacyjny Transfer”) potwierdziły moje obserwacje w zakresie rosnącego zainteresowania podmiotów gospodarczych problematyką społecznej i środowiskowej odpowiedzialności. Sformułowane wnioski próbowałam odnieść do funkcjonowania współczesnego sektora bankowego. Zaobserwowałam również znaczącą rolę tego sektora w procesach finansowania proekologicznych inwestycji. Publikacje naukowe, które przygotowałam na podstawie przeprowadzonych analiz wpisują się w **I nurt badawczy – inwestycje proekologiczne oraz rola sektora bankowego w tym zakresie**. Nurt ten obrazuje cykl publikacji:

- Zabawa J., 2016, *Rozwój i finansowanie odnawialnych źródeł energii. Przypadek gospodarki Niemiec*, [w:] *Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju. Gospodarka – etyka – środowisko*, Dziawgo L., Patrzalek L., Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 437, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław, s. 503-512,

⁸ Szczegółowy opis projektów w załączniku nr 6 do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego.

- Zabawa J., Ryszawska B., 2016, *Transformacja energetyczna gospodarki Niemiec*, [w:] *Ekonomia i Środowisko*, Becla A., Kociszewski K. (red.), *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* nr 453, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław, s. 282-293,
- Zabawa J., 2014, *Finansowanie zielonych inwestycji przez współczesne banki*, [w:] *Rynek finansowy jako mechanizm alokacji zasobów w gospodarce*, (Czekaj J., Miklaszewska E., Sułkowska W. (red.)), Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków, s. 326-335,
- Zabawa J., 2013, *Aktualne kierunki wsparcia finansowania inwestycji w odnawialne źródła energii przez współczesne banki*, [w:] *Kierunki rozwoju budownictwa energooszczędnego i wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Dolnego Śląska*, Bać A., Kasperski J. (red.), *Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej*, Wrocław, s. 405-414,
- Zabawa J., 2013, *Inwestycje w odnawialne źródła energii. Próba oceny wybranych przykładów i ich efektywności* [w:] *Polityka zrównoważonego i zasobooszczędnego gospodarowania*, Graczyk A. (red.), *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* nr 318, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 86-97,
- Zabawa J., Dąbrowski J., 2012, *Formalno-prawne aspekty finansowania inwestycji wspólnot mieszkaniowych w odnawialne źródła energii*, [w:] *Zarządzanie i Finanse. Journal of Management and Finance*, Gołnau W. (red.), vol. 10, nr 1, t. 1. Gdańsk, s. 359-370,
- Zabawa J., 2012, *The significance of credit institutions in financing investment in renewable energy sources*, [w:] *MMK 2012 Mezinárodní Masarykova konference pro doktorandy a mladé vědecké pracovníky, Sbomik prispevku z mezinarodni vedecké conference. The International Masaryk Conference for Ph.D. Students and Young Researchers 2012*, Hradec Králové, s. 1765-1771,
- Zabawa J., 2012, *Zastosowanie metody AHP w procesie finansowania inwestycji w odnawialne źródła energii*, [w:] *Zarządzanie finansami firm – teoria i praktyka*, Kopiński A., Słoński T., Ryszawska B. (red.), *Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* nr 271, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 475-487,
- Zabawa J., 2011, *Wspólnota mieszkaniowa beneficjentem programu dotacji NFOŚiGW na zakup i montaż kolektorów słonecznych*, [w:] *Dolnośląski Dom Energooszczędny*, Kasperski J. (red.), *Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej*, Wrocław, s. 182-188.

Na bazie kolejnych analiz przygotowałam cykl publikacji, które można odnieść do kolejnego nurtu badawczego: **nurt II - wewnętrzna ekogospodarka w bankach**. Badania

w tym nurcie zostały przeprowadzone na podstawie raportów niefinansowych wybranych banków. Szczegółnej analizie poddano aspekt środowiskowy funkcjonowania przedsiębiorstwa bankowego. Efektem przeprowadzonego wnioskowania są następujące publikacje:

- Zabawa J., 2014, *Zarządzanie kapitałem ludzkim we współczesnych bankach w kontekście ich ekologicznej odpowiedzialności*, [w:] *Finanse na rzecz zrównoważonego rozwoju*. Gospodarka – etyka – środowisko, Dziawgo L., Patrzalek L. (red.), *Prace Naukowe UE we Wrocławiu* nr 330, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 503-510,
- Zabawa J., 2013, *Ekogospodarka współczesnych banków jako przejaw realizacji idei społecznej odpowiedzialności biznesu*, [w:] *Zarządzanie i Finanse. Journal of Management and Finance*, Golnau W. (red.), vol. 11, nr 2, część 1, 2013, *Prace Uniwersytetu Gdańskiego*, Gdańsk, s. 667-678,
- Zabawa J., 2013, *Ekologizacja współczesnych instytucji kredytowych*, [w:] *Innowacje w bankowości i finansach*, Pyka I., Cichy J. (red.), *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach* nr 173, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice, s. 154-164.

Wśród moich zainteresowań badawczych, znalazły się również kwestie związane z postrzeganiem społecznej i środowiskowej odpowiedzialności banków w kontekście decyzji podejmowanych przez klienta tych instytucji. Publikacje, które powstały na bazie analiz przeprowadzonych w tym zakresie można przypisać do **III nurtu badawczego: społeczna i środowiskowa odpowiedzialność banków – perspektywa klienta**. Wśród opracowań, które wpisują się w ten nurt badawczy, można wskazać na cykl publikacji:

- Zabawa J., 2015, *Postrzeganie społecznej odpowiedzialności banków przez ich klientów. Perspektywa ekologiczna*, [w:] *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach* nr 239, Harasim J. (red.), Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice, s. 181-195,
- Zabawa J., 2015, *Ekologiczne wyzwania współczesnej bankowości – przypadek grupy Deutsche Bank*, [w:] *Finanse i rachunkowość na rzecz zrównoważonego rozwoju – odpowiedzialność, etyka, stabilność finansowa*, Borys G., Kurek R. (red.), *Prace Naukowe UE we Wrocławiu* nr 395, Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław, s. 408-417,
- Zabawa J., 2015, *The choice of a banking partner, in the context of environmental responsibility of banks*, [w:] *Accounting, Audit, Analysis: Science, Studies and Business Synthesis*, Martinavičius J. (red.), *Research papers of international scientific conference held on October 15–16, 2015 at Vilnius University, Faculty of Economics, to mark 70th*

anniversary of Accounting and Audit Department, Vilnius University Publishing House, s. 459-474,

- Zabawa J., 2015, *Banki spółdzielcze jako podmioty ekologicznie odpowiedzialne. Analiza województwa dolnośląskiego* [w:] *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin – Polonia*, Węclawski J. (red.), Sectio H, VOL. XLIX, 4, Lublin, s. 727-736.

Moje zainteresowania badawcze, szczególnie w ostatnim okresie, koncentrowały się również na sposobach prezentacji dla interesariuszy, podejmowanych przez banki działań prospołecznych i prośrodowiskowych. Problematyka stosowanych standardów przy raportowaniu informacji niefinansowych, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów środowiskowych, wpisuje się w **IV nurt badawczy – raportowanie niefinansowe w bankach**. Instytucje finansowe, w tym banki, mają do dyspozycji w tym zakresie cały wachlarz rozwiązań w postaci odpowiednich standardów. Zostały one również przedstawiono w rozdziale trzecim przedkładanej monografii. Istną rolę w tym zakresie odgrywają standardy GRI (Global Reporting Initiative), z ich najnowszą wersją GRI Standards. Prace badawcze w tym nurcie badawczym obrazuje cykl publikacji, w tym przede wszystkim:

- Zabawa J., 2018, *The significance of the GRI (Global Reporting Initiative) standard in reporting of environmental information. The analysis of Polish banking sector in the face of regulatory changes*, *Copernican Journal of Finance & Accounting*, Volume 7, Number 2, s. 111-125,
- Zabawa J., 2018, *Reporting of environmental information in the largest banks in Poland. Scope, measurement, formal and legal conditions*, [w:] *Social Responsibility of Organizations. Measurability of Social Impact*, Rojek-Nowosielska M., (red.), *Research Papers of Wrocław University of Economics* nr 520, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 150-157,
- Zabawa J., Ryszawska B., 2018, *The environmental responsibility of the world's largest banks* [w:] *Economics and Business*, The Publishing House De Gruyter, Volume 32, Issue 1, s. 51-64,
- Zabawa J., Łosiewicz-Dniestrzańska E., Nosowski A., 2017, *Bankowe raportowanie niefinansowe według standardu GRI – realizacja wymogów formalnych i potencjał informacyjny*, *Marketing i Rynek*, Rok XXIV, Nr 11/2017, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne Warszawa, s. 733-744,
- Zabawa J., Nosowski A., Łosiewicz-Dniestrzańska E., 2018, *Uwarunkowania formalne i aplikacyjne raportowania niefinansowego w bankach*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Katowicach*, w druku.

Jako kolejny obszar badawczy moich zainteresowań badawczych można wskazać na **zarządzanie finansami** w sektorze bankowym. Moja uwaga w tym zakresie koncentrowała się na analizie finansowej tych podmiotów, ocenie ich efektywności finansowej oraz ich sprawozdawczości finansowej. W tym obszarze badawczym powstały publikacje:

- Zabawa J., Bywalec M., 2015, *Analysis of the financial position of the banking sector of the European Union member states in the period 2007–2013*, [w:] Financial Investments and Insurance, Jajuga K., Ronka-Chmielowiec W. (red.), Research Papers of Wrocław University of Economics nr 381, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 537-552,
- Zabawa J., Bywalec M., 2015, Financial effectiveness of the EU banks in the period 2007-2013, [w:] Advances in Business Management. Towards Systemic Approach, Dominici G. (red.), Book of Abstracts, 3rd Business Systems Laboratory International Symposium Perugia, January 21-23, 2015, Business Systems Laboratory, Università per Stranieri di Perugia, Perugia, s. 331-333.
- Zabawa J., 2012, *Employment of the interest margin ratio and the solvency ratio in the assessment of banks activity in Poland* [w:] Accounting, audit, analysis: science in the context of innovation and globalization, Lakis V. (red.), Vilniaus Universiteto Leidykla, Wilno, s. 825-830.

Kolejne publikacje dotyczyły kompilacji dwóch wcześniej wymienionych obszarów badawczych, czyli **społecznej odpowiedzialności instytucji finansowych w kontekście osiągniętych wskaźników finansowych**. Zainteresowania tą tematyką stanowiło dla mnie przyczynek do przygotowania przedkładanej do niniejszego wniosku monografii naukowej. Jak już uprzednio zaznaczono, w krajowej i zagranicznej literaturze przedmiotu istnieją opracowania odnoszące się do indeksów społecznej odpowiedzialności banków w kontekście osiągniętych wyników finansowych. Zauważalny jest jednak brak podejmujących problematykę ściśle odpowiedzialności środowiskowej banków (przy uwzględnieniu specyfiki prowadzonej przez nich działalności) i odniesienia jej do efektywności finansowej tych podmiotów. Rozpoznając tematykę w zidentyfikowanej literaturze, przygotowano szereg publikacji:

- Zabawa J., 2018, *Design of Innovative Research Procedure Concerning Environmental Responsibility of Banks and Their Financial Effectiveness in the Context of Implementation of the Directive 2014/95/EU*, [w:] Finance and Sustainability. Proceedings from the Finance and Sustainability Conference, Wrocław 2017, Bem A. [i in.] (red.), Springer Proceedings in Business and Economics, Springer International Publishing, Cham, s. 273-284,
- Zabawa J., 2018, *The Banks from the Respect Index and Their Financial Efficiency*, [w:] Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management from Regional expansion to Global Growth. Proceedings of the 32nd

International Business Information Management Association Conference (IBIMA) /Soliman K. S. (red.), International Business Information Management Association (IBIMA), s. 5891-5898.

- Zabawa J., 2018, *The implementation of the Directive 2014/95/EU in Polish banks and his influence on the environmental responsibility this institutions*, [w:] *Cocreating responsible futures in the digital age: Exploring new paths towards economic, social and environmental Sustainability*, Dominici G. (red.), Book of Abstracts, Neapol, s. 57-59,
- Zabawa J., 2014, *Rentowność aktywów i kapitału własnego banków społecznie odpowiedzialnych* [w:] *Innowacje a wzrost gospodarczy*, Pyka I., Cichy J., (red.), *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Katowicach* nr 186, Katowice, s. 293-303,
- Zabawa J., 2013, *Interest margin ratio of socially responsible banks*, [w:] *Current Problems of Banking Sector Functioning in Poland and in East European Countries*, Gospodarowicz A., Wawrzyniak D. (red.), *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu* nr 361, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 157-168,
- Zabawa J., 2013, *Ekologizacja współczesnych banków, a ich ekonomiczna efektywność* [w:] *Annales Oeconomia Sectio H*, Węclawski J. (red.), Wydawnictwo UMCS, Lublin, vol. 47, nr 3, s. 651-659.

Problematyka poruszona w ww. publikacja naukowych, stanowi zapowiedź badań i analiz przeprowadzonych w ramach przedkładanej monografii „*Bankowość ekologiczna w społecznej odpowiedzialności biznesu. Rola, uwarunkowania i mierniki*”. Publikacje naukowe, które przygotowałam we wskazanych powyżej obszarach i nurtach badawczych, powstały na bazie obserwacji i badań przeprowadzonych w podmiotach gospodarczych i instytucjach naukowych, jak również analizy krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu. Publikacje te stanowią uzupełnienie luki w piśmiennictwie z omawianego zakresu.

5.3. Charakterystyka ilościowa dorobku publikacyjnego – łączna liczba i kategorie publikacji oraz inne wskaźniki dokonań naukowych

Łącznie ze wskazanym w punkcie czwartym głównym osiągnięciem naukowym po uzyskaniu stopnia naukowego doktora w zakresie ekonomii, mój dorobek publikacyjny stanowi 50 publikacji naukowych. **14 recenzowanych publikacji naukowych przygotowałam w języku angielskim**, a pozostałe w j. polskim. Artykuł naukowy:

- Zabawa J., 2018, *The significance of the GRI (Global Reporting Initiative) standard in reporting of environmental information. The analysis of Polish banking sector in the face of*

regulatory changes, Copernican Journal of Finance & Accounting, Volume 7, Number 2, s. 111-125, ERIH Plus

został opublikowany w czasopiśmie znajdującym się bazie European Reference Index for Humanities Plus (ERIH Plus). Artykuł:

- Zabawa J., 2018, *Design of Innovative Research Procedure Concerning Environmental Responsibility of Banks and Their Financial Effectiveness in the Context of Implementation of the Directive 2014/95/EU*, [w:] Finance and Sustainability. Proceedings from the Finance and Sustainability Conference, Wrocław 2017, Bem A. [i in.] (red.), Springer Proceedings in Business and Economics, Springer International Publishing, Cham, s. 273-284,

został ujęty w bazie Web of Science. Kolejna publikacja naukowa:

- Zabawa J., 2018, *The Banks from the Respect Index and Their Financial Efficiency*, [w:] Vision 2020: Sustainable Economic Development and Application of Innovation Management from Regional expansion to Global Growth. Proceedings of the 32nd International Business Information Management Association Conference (IBIMA), Seville, Spain, Soliman K. S. (red.), International Business Information Management Association (IBIMA), s. 5891-5898,

została zgłoszona do bazy Web of Science oraz Scopus⁹.

Szczegółowy wykaz dorobku publikacyjnego przedstawiono w załączniku nr 4 do niniejszego wniosku. W tab. 1 tego załącznika pokazano łączny dorobek publikacyjny, natomiast statystyki cytowań (wg bazy Google Scholar, Publish or Perish) w tab. 2.

Zagadnienia poruszane w kolejnych publikacjach naukowych przedstawiałam podczas wygłaszanych referatów na konferencjach naukowych, zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i międzynarodowym. Po nadaniu stopnia naukowego doktora aktywnie (poprzez wygłoszenie referatu, prezentację plakatu lub prowadzenie sesji) uczestniczyłam **w 42 konferencjach naukowych, w tym w 22 o zasięgu międzynarodowym oraz 20 o zasięgu ogólnopolskim. Wśród aktywnego uczestnictwa w konferencjach o zasięgu międzynarodowym, w przypadku 9 z nich uczestniczyłam poza granicami Polski, a w 13 – w krajowych ośrodkach akademickich. Podczas uczestnictwa w konferencjach o zasięgu międzynarodowym referaty prezentowałam w języku angielskim.**

Ponadto brałam bierny udział w 45 konferencjach i seminariach, w tym 43 o zasięgu ogólnopolskim oraz 2 oraz o zasięgu międzynarodowym. Łącznie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora uczestniczyłam w 87 konferencjach naukowych oraz seminariach.

W tab. 1 przedstawiono sumaryczny wykaz czynnego oraz biernego udziału w konferencjach międzynarodowych i seminariach (za okres: 2010 – obecnie).

⁹ Zgodnie z informacjami otrzymanymi od wydawcy, ujęcie zgłoszone wydania w obu bazach powinno nastąpić w czerwcu 2019 r.

Tabela 1. Sumaryczne zestawienie uczestnictwa w konferencjach i seminariach (2010 – obecnie)

	Konferencje o zasięgu ogólnopolskim	Konferencje o zasięgu międzynarodowym	
	Krajowe	Krajowe	Zagraniczne
Uczestnictwo bierne	43	2	
Uczestnictwo aktywne	20	13	9
Posumowanie	63	15	9
Łącznie	87		

Źródło: opracowania własne.

Szczegółowy wykaz wszystkich konferencji w który uczestniczyłam (uczestnictwo aktywne i bierne) znajduje się w załączniku nr 6 do przedkładanego wniosku

Moje zainteresowania badawcze związane ze społeczną i środowiskową odpowiedzialnością podmiotów korespondują z uczestnictwem w **projektach badawczych o zasięgu krajowym i międzynarodowym**. Część z nich została zrealizowana we współpracy z praktyką gospodarczą oraz przedstawicielami krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych. W przypadku trzech z nich uczestniczyłam w krajowych i zagranicznych stażach naukowych. Wśród znaczących projektów badawczych można wskazać na (w porządku chronologicznym):

- **„Zielona bankowość a ekonomiczna efektywność polskiego sektora bankowego w kontekście implementacji dyrektywy UE 2014/95/UE”** Projekt Narodowego Centrum Nauki, Sonata 12, numer projektu: 2016/23/D/HS4/02841, okres realizacji: lipiec 2017 – lipiec 2019. Charakter udziału w projekcie: kierownik.
- **„Sektory bankowe w Unii Europejskiej”** – projekt badawczy realizowany przez Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz Narodowy Bank Polski. Charakter udziału w projekcie: uczestnik. Okres realizacji projektu: 2015-2016, numer projektu: NBP-DEW-WE-MS-0691-0400-2015. W ramach projektu przygotowano monografię naukową „Sektory bankowe w Unii Europejskiej”, Cichy J., Puszer B. (red.), Wydawnictwo UE w Katowicach.
- **„Mechanizmy funkcjonowania strefy euro”** – projekt badawczo-edukacyjny Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz Narodowego Banku Polskiego. Numer projektu: NBP-DEW-WE-MS-0691-0455-2015. Charakter udziału w projekcie: lata 2011 – 2014: wykładowca, lata 2015 – 2016: kierownik.
- **„Pioneers into Practice”** – międzynarodowy projekt naukowo-badawczy, finansowany ze środków Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii EIT w ramach współpracy

z Climate KIC, organizator: Wrocławskie Centrum Badań EIT Plus Sp. z o.o. oraz Climate KIC, Okres realizacji projektu: styczeń – grudzień 2015, numer projektu: DKE/PIP2015/026. Charakter udziału w projekcie: kierownik – część dot. staży, uczestnik – część szkoleniowa.

- **„Innowacyjny Transfer”** – projekt naukowo-badawczy, finansowany z Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki; Działania 8.2 Transfer wiedzy, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany przez Agencję Rozwoju Innowacji S.A. oraz Viessmann Sp. z o.o. numer projektu UDA-POKL.08.02.0102-015/12-00. Tematyka projektu: „Innowacyjne produkty finansowe dla jednostek klastra nowoczesnych technik grzewczych”, charakter udziału: członek zespołu. W ramach projektu zrealizowano zespołowy staż naukowy. Okres realizacji projektu: marzec 2013 – sierpień 2013.
- **„Zielony Transfer”** – projekt naukowo-badawczy realizowany przez Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi w Urzędzie Miejskim Wrocławia, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, działanie 8.2. Tematyka projektu: Finansowanie modernizacji instalacji grzewczych opartej o odnawialne źródła energii dla wspólnot mieszkaniowych celem poprawy jakości życia jej członków. W ramach projektu zrealizowano krajowy staż naukowy. Okres realizacji projektu: styczeń 2011 - sierpień 2012, charakter udziału: kierownik, numer projektu UDA/POKL.08.02.01-02-020/10-00.
- **“Aktualne problemy funkcjonowania sektora bankowego w Polsce”** – projekt realizowany w ramach dotacji celowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na finansowanie działalności naukowej związanej z rozwojem specjalności naukowych młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Projekt zespołowy. Charakter udziału w projekcie: członek zespołu badawczego. Okres realizacji projektu: styczeń 2011 – grudzień 2014.

Współpracę z **praktyką gospodarczą** potwierdza udział w dedykowanych projektach badawczych jak np. wymienione powyżej: „Pioneers into Practice”, „Zielony Transfer” oraz „Innowacyjny Transfer”. Moje działania na rzecz macierzystej uczelni obejmują również współpracę z **zagranicznymi ośrodkami naukowymi**:

- Politechnika Lwowska (Lviv Polytechnic National University), Lwów, Ukraina,
- Banking University of the National Bank of Ukraine, Lwów, Ukraina,
- University of Applied Sciences University of the German Federal Bank (Deutsche Bundesbank, Bank Centralny Niemiec), Hachenburg, Niemcy,

- Kompetenzzentrum für Klimaschutz und Klimaanpassung (CliMA, the Competence Centre for Climate Change Mitigation and Adaptation), University of Kassel, Niemcy,
- Uniwersytet Techniczny w Łucku, Łuck, Ukraina,
- Uniwersytet Wileński, Wilno, Litwa
- Financial University under the Government of the Russian Federation, Moskwa, Rosja,
- Jade University of Applied Sciences, Wilhelmshaven, Niemcy.

Współpracę z Jade University of Applied Sciences z Niemiec realizuję poprzez kontakty z prof. dr Ch. Goodfellow z Katedry Statystyki i Finansów (*Statistics and Finance*). W ramach uczestnictwa w Programie Erasmus Plus dla nauczycieli akademickich, prof. dr Ch. Goodfellow przebywała w 2017 roku na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu, podczas którego zorganizowano seminarium naukowe z Katedrą Bankowości. W kwietniu 2019 roku będę uczestniczyć w ramach programu Erasmus Plus na Jade University of Applied Sciences z cyklem wykładów "*Green banking as a part of Corporate Social Responsibility on financial markets*". Mam również zaplanowany na tej uczelni udział w projekcie „Międzynarodowy Tydzień 2019” (*International Week 2019*), skierowanym zarówno do pracowników, jak i studentów uczelni uczestniczących w programie Erasmus.

W ramach kontaktów podtrzymywanych z Financial University under the Government of the Russian Federation (Moskwa) współpracuję z dr N. Gorkovą z Katedry Rynków Finansowych i Banków (*Department of Financial Markets and Banks*). Jako uczestnik programu Erasmus Plus we wrześniu 2017 roku przeprowadziłam na tej uczelni cykl wykładów "Green banking" oraz "The banking sector in Poland and in EU". Podczas pobytu uczestniczyłam ze spotkaniami z pracownikami katedry. Kontynuując naszą współpracę dr N. Gorkova przebywała w październiku 2017 roku w ramach programu Erasmus na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Moja współpraca z Financial University under the Government of the Russian Federation odbywa się również poprzez uczestnictwo w Rektorskiej Komisji ds. opracowania zasad przyznawania dwóch dyplomów pomiędzy UE we Wrocławiu oraz Uniwersytet Finansowy w Moskwie.

Współpracując z Uniwersytetem Wileńskim uczestniczyłam w kwietniu 2013 roku w programie Erasmus Plus. Na uczelni przeprowadziłam cykl wykładów „Green banking. The significance of banks in financing investments in renewable energy sources”. Ponadto aktywnie uczestniczyłam w dwóch międzynarodowych konferencjach naukowych na Uniwersytecie Wileńskim. Podczas pierwszej z nich "Accounting, Audit, Analysis: science in the context of innovation and globalization", 29-30.03.2012 r. prowadziłam sesję „Impact of globalization on development of accounting and audit” oraz wygłosiłam referat „Employment of the interest margin ratio and the solvency ratio in the assessment of banks activity in Poland”. Z kolei podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej "Accounting, Audit,

Analysis: Science, Studies and Business Synthesis" 15-16.10.2015 wygłosiłam referat naukowy "The choice of a banking partner, in the context of environmental responsibility of bank".

Współpraca z Uniwersytetem Technicznym w Łucku realizowana jest poprzez pełnienie funkcji Pełnomocnika Rektora ds. współpracy z ww. uczelnią. Jej wyrazem były kontakty z prof. Irina Wachowicz. W wyniku naszej współpracy przedstawiciele Uniwersytetu Technicznego przebywali z wizytą studyjną na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Ponadto uczestniczyłam czynnie w organizowanej przez ten uniwersytet Międzynarodowej Konferencji Naukowej w marcu 2012 roku. Byłam członkiem Komitetu Organizacyjnego ww. konferencji oraz wygłosiłam referat podczas sesji plenaryjnej. Wyrazem współpracy z Uniwersytetem Technicznym w Łucku są również artykuły naukowe („Zastosowanie benchmarkingu do oceny jakości usług polskich banków spółdzielczych”; „Credit mortgage market – offer cooperative banks”) opublikowane przez wydawnictwo tej uczelni.

W ramach współpracy z Kompetenzzentrum für Klimaschutz und Klimaanpassung (CLiMA, the Competence Centre for Climate Change Mitigation and Adaptation) na Uniwersytecie Kassel odbyłam zagraniczny staż naukowy w ramach międzynarodowego projektu badawczego "Pioneers into Practice", wrzesień – październik 2015. Tematyka stażu została określona następująco „Renewable energy sources (RES) in Germany. Support programs of financing investments in RES in Germany”, a moim opiekunem podczas realizacji stażu była p. J. Milbredt z instytutu CLiMA. Współpracując z University of Applied Sciences University of the German Federal Bank (Deutsche Bundesbank, Bank Centralny Niemiec) uczestniczyłam w wizycie studyjnej w Hachenburg we wrześniu 2016 roku. Współpraca w tym zakresie opierała się na kontakcie z prof. A. Hoferem.

Poprzez organizację wspólnych seminariów oraz wzajemnych wizyt studyjnych odbywa się współpraca z Banking University of the National Bank of Ukraine, Lviv Institute oraz Politechniką Lwowską. Jej realizacja przebiega głównie przez kontakty z prorektorem Banking University - prof. O. Druhovem, a w przypadku Politechniki Lwowskiej z kierownikiem Katedry Bankowości - prof. I. Alyeksyeyevem oraz dr O. Pozniakovą. W maju 2016 wspólnie z ww. uczelniami, zorganizowaliśmy seminarium naukowo-dydaktyczne na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu „Bankowość w Polsce i na Ukrainie. Wyzwania naukowe i dydaktyczne”. Jej wymiernym efektem były dwa wydania czasopisma naukowego w j. angielskim *Finanse (Financial Sciences)* w 2017 i w 2018 roku. Ponadto aktywnie uczestniczyłam w konferencjach we Lwowie organizowanych przez Banking University of the National Bank of Ukraine oraz Politechnikę Lwowską. Wśród tych konferencji można wskazać na konferencje organizowane przez Politechnikę Lwowską jak np. „Finance, Banking, Insurance”, 22-23.09.2016, gdzie wygłosiłam referat „The efficiency of the banking sector the EU”. Z kolei przykładami konferencji organizowanych przez Banking University of the National

Bank of Ukraine są: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Творення простору суспільної довіри в Україні XXI сторіччя” / Creation of an area of public trust in Ukraine of the XXI century, 17-19.02.2016 (wygłoszony referat: Banks in the European Union and their financial situation in years 2007 - 2013), „Integration of Ukraine into European and World Financial Area” 12-14.06.2013 (wygłoszony referat: Development of cooperative banking in Poland).

5.4. Omówienie przebiegu i osiągnięć w pracy dydaktycznej, popularyzatorskiej i organizacyjnej

Moje zainteresowania badawcze korespondowały z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi (ćwiczenia, wykładami) prowadzonymi na studiach I, II stopnia oraz studiach podyplomowych. Wśród wielu prowadzonych zajęć dydaktycznych mogę wskazać na: Bankowość ekologiczna, Bankowość, Bankowość elektroniczna, Usługi finansowe, Usługi finansowe w logistyce, Euro w roli międzynarodowej, Polityka pieniężna, Zarządzanie instytucjami kredytowymi, Instytucje finansowe w systemie prawnym, Decyzje finansowe przedsiębiorstw, Źródła finansowania MSP oraz Finanse.

Ponadto prowadziłam wykłady w języku angielskim w ramach programu Erasmus Plus dla nauczycieli akademickich na: Uniwersytecie Wileńskim, cykl wykładów: „Green banking. The significance of banks in financing investments in renewable energy sources” - kwiecień 2013 oraz Uniwersytecie Finansowym w Moskwie (Financial University under the Government of the Russian Federation), cykl wykładów: “Green banking” oraz “The banking sector in Poland and in EU” – wrzesień 2017.

Pracy dydaktycznej na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu poświęciłam dwie publikacje, które zostały przedstawiono podczas kolejnych edycji konferencji dydaktycznej: D-finance / Dydaktyka finansów na kierunku Finanse i Rachunkowość (w 2011 oraz 2012 roku):

1. Zabawa J., Nosowski A., 2011, *Kreowanie kompetencji personalnych i społecznych – praca grupowa w ramach ćwiczeń z przedmiotu zarządzanie instytucjami kredytowymi*, [w:] Dydaktyka finansów na kierunku finanse i rachunkowość, Gospodarowicz A. (red.), Materiały konferencyjne Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 78-89,
2. Zabawa J., 2012, *Efekty kształcenia. Świadomość i oczekiwania studentów* [w:] Materiały konferencyjne konferencji dydaktycznej d-finance 2012, (red.) Gospodarowicz A., Nosowski A., Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, s. 48-56.

Moja działalność dydaktyczna na macierzystej uczelni korespondowała ze współpracą z instytucjami bankowymi w ramach prowadzonego projektu „Europejski Certyfikat Bankowca na UE we Wrocławiu”, którego głównym celem było włączenie Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu do Systemu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości

Polskiej przy Związku Banków Polskich. Do moich zadań należało również przygotowanie materiałów na stronę projektu: www.ecb.ue.wroc.pl, współpraca przy programie dedykowanej specjalności studenckiej oraz studiów podyplomowych. W kwietniu 2014 r. została podpisana umowa UE we Wrocławiu ze ZBP, na podstawie której uczelnia została członkiem Systemu Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej. Dzięki podpisanej umowie możliwe było przygotowanie specjalności dla studentów II stopnia kierunku finanse i Rachunkowość: Bankowość. Program specjalności odzwierciedlał wymagania na egzamin Europejski Certyfikat Bankowca EFCB 3E.

Zainteresowania związane z kształceniem przyszłych pracowników sektora bankowego w oparciu o System Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej znalazły również odzwierciedlenie w przygotowanych przeze mnie rozdziałach do podręcznika akademickiego:

- Zabawa J., 2011, *Zarządzanie kapitałem ludzkim w instytucjach kredytowych*, [w:] Zarządzanie instytucjami kredytowymi, Gospodarowicz A., Nosowski A. (red.), Warszawa 2012, Wydawnictwo C.H. Beck, s. 376-409.
- Zabawa J., 2016, *Zarządzanie kapitałem ludzkim w instytucjach kredytowych*, [w:] Zarządzanie instytucjami kredytowymi, Gospodarowicz A., Nosowski A. (red.), 2. wydanie uaktualnione, C.H. Beck, Warszawa, s. 394-435.

Moje zaangażowanie w działalność dydaktyczną potwierdza również udział w **projektach o charakterze edukacyjnym „Nowoczesne Zarządzanie Biznesem (NZB)” oraz „Afino 2014: Projekt Akademia Finansów Osobistych AFINO”**. Projekt NZB realizowany jest przez Związek Banków Polskich przy współpracy z uczelniami wyższymi. Projekt ma na celu organizowanie wykładów i spotkań przedstawicieli instytucji finansowych ze studentami. Z kolei Afino to projekt służący pogłębieniu wiedzy i umiejętności w zakresie finansów osobistych wśród uczniów szkół średnich.

Ponadto pełniłam funkcję **redaktora tematycznego** w dwóch wydaniach czasopisma Finanse (Financial Sciences) wydawanego w j. angielskim przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Wydawania te zawierały publikacje naukowe uczestników seminarium polsko-ukraińskiego: Seminarium Polsko-Ukraińskiego „Bankowość w Polsce i na Ukrainie. Wyzwania naukowe i dydaktyczne”, które odbyło się 12.05.2016 roku na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu.

Jestem również **członkiem jury Krajowego Konkursu Energetycznego im. prof. Jacka Malko „Wszystko zależy od energii”** (od 2012 roku). Podczas udziału w pracach zespołu jury recenzowałam 47 prac konkursowych oraz uczestniczyłam co roku w konferencji dedykowanej konkursowi. Recenzowałam również artykuł naukowy dla czasopisma Entrepreneurship and Sustainability Issues, które indeksowane jest w bazie Web of Science oraz Scopus.

Ponadto byłam promotorem 13 prac dyplomowych, recenzentem 10 na studiach podyplomowych realizowanych w ramach projektu „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro”. Ponadto byłam promotorem dwóch prac na studiach licencjackich.

Jestem także członkiem: Stowarzyszenia Finansów i Rachunkowości na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Rady Naukowej Fundacji „Świadomi Klimatu”. W latach 2015 oraz 2018 byłam członkiem Business Systems Laboratory B.S. Lab.

Po nadaniu stopnia naukowego doktora uczestniczyłam w **komitetach organizacyjnych szeregu międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych i seminariów** (ich szczegółowy wykaz przedstawiono w załączniku nr 6 do wniosku):

- Międzynarodowej Konferencji Naukowej: „Wrofin. Wrocław Conference in Finance. Contemporary Trends and Challenges” (2015 – obecnie),
- Seminarium Polsko-Ukraińskiego „Bankowość w Polsce i na Ukrainie. Wyzwania naukowe i dydaktyczne (2016),
- Konferencja Naukowa „Integracja europejska wczoraj i dziś” (2015 – 2016),
- I Międzynarodowa Konferencja Studencka „Aktualne problemy funkcjonowania sektora bankowego w Polsce i krajach Europy Wschodniej” (2013),
- Międzynarodowej Konferencji Naukowej: „Finansowa stymulacja rozwoju terytorialnych systemów społecznych” (2012),
- D-finance / Dydaktyka finansów na kierunku Finanse i Rachunkowość (2011, 2012).

W ramach prowadzonej działalności organizacyjnej na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu pełniłam następujące funkcje:

- Pełnomocnik Rektora ds. rozwijania kontaktów z Łuckim Narodowym Technicznym Uniwersytetem (lata 2013 – 2020),
- Członek Wydziałowej Komisji Wyborczej na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów UE we Wrocławiu w 2016 r. Wybory do Rady Wydziału oraz Senatu UE we Wrocławiu.
- Członek Komisji Rektorskiej ds. opracowania zasad przyznawania dwóch dyplomów pomiędzy Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Finansowym w Moskwie (zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 68/2018).

Uczestniczyłam również w szeregu szkoleniach i warsztatach, których tematyka związana była z moimi zainteresowaniami naukowo-badawczymi lub też podnosiły one moje kwalifikacje, kompetencje i umiejętności jako pracownika naukowo-dydaktycznego na macierzystej uczelni (ich wykaz znajduje się w załączniku nr 6 do wniosku).

6. Podsumowanie działalności naukowo - badawczej, dydaktycznej, międzynarodowej i współpracy z praktyką gospodarczą

W mojej pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz organizacyjnej staram się, aby podejmowane przez mnie działania posiadały w jak największym stopniu charakter międzynarodowy. W zakresie podejmowanej aktywności w moich obszarach badawczych dążyłam do podejmowania współpracy z innymi ośrodkami naukowymi, zarówno krajowymi jak i zagranicznymi, oraz przedstawicielami praktyki gospodarczej. W tym kontekście podsumowując moją działalność w zakresie pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej oraz organizacyjnej (po otrzymaniu stopnia naukowego doktora) należy wskazać przede wszystkim na:

- autorstwo **50 publikacji**, w tym: **1 monografii naukowej**, **38 artykułów naukowych**, **4 publikacji popularyzujących naukę**, **5 rozdziałów w monografiach naukowych** oraz **2 rozdziałów w podręcznikach akademickich**; **14 publikacji naukowych** przygotowano w j. angielskim,
- uczestnictwo w **87 konferencjach naukowych i seminariach**, w tym 24 o zasięgu międzynarodowym; **czynne uczestnictwo w 42 konferencjach naukowych** (wygłoszony referat, plakat, prowadzenie sesji), w przypadku **22 konferencji** prezentowałam artykuły w j. angielskim,
- uczestnictwo w **8 projektach naukowo-badawczych**, zarówno o zasięgu krajowym jak i międzynarodowym, w tym w projekcie **Narodowego Centrum Nauki** (w roli kierownika projektu) oraz **3 projektach o charakterze edukacyjnym**, projekty były realizowane przy współpracy z innymi ośrodkami naukowymi, podmiotami gospodarczymi oraz przedstawicielami sektora bankowego, w tym: Związku Banków Polskich (ZBP), Narodowego Banku Polskiego,
- realizację **3 staży naukowych**, w tym jednego zagranicznego (Kassel - Niemcy), oraz **2 zagraniczne pobyty studyjne** (Hachenburg, Magdeburg - Niemcy),
- przeprowadzenie **cykli wykładów w j. angielskim w ramach programu Erasmus Plus** (Wilno, Moskwa),
- uczestnictwo w **komitetach organizacyjnych 2 krajowych i 4 międzynarodowych konferencji naukowych**,
- pełnienie funkcji **redaktora tematycznego** dla dwóch wydań czasopism Nauki o Finansach (Financial Sciences) wydawanego w j. angielskim,
- udział w pracach **jury Krajowego Konkursu Energetycznego** im. Prof. Jacka Malko „Wszystko zależy od energii”,
- członkostwo w **3 organizacjach naukowych**, w tym 2 o charakterze międzynarodowym,

- pełnienie funkcji Pełnomocnik Rektora ds. rozwijania kontaktów z Łuckim Narodowym Technicznym Uniwersytetem oraz członkostwo w Komisji Rektorskiej ds. opracowania zasad przyznawania dwóch dyplomów pomiędzy Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Finansowym w Moskwie.

Moja aktywność w pracy naukowo-badawczej po nadaniu stopnia doktora została potwierdzona **nagrodą indywidualną II stopnia Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu** za osiągnięcia w dziedzinie praca naukowo-badawcza, którą otrzymałam trzykrotnie w latach: 2013, 2015 oraz 2016.

Działalność przedstawiona w niniejszym dokumencie została potwierdzona również **stypendium Santander Universidades** przyznane 2017 r. za zaangażowanie w inicjatywy związane z rozwojem naukowym i badawczym stypendysty i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz za szczególne osiągnięcia w działalności pozauczelnianej

Szczegółowy wykaz wszystkich moich osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych, organizacyjnych, w zakresie popularyzacji nauki oraz współpracy międzynarodowej został zawarty w odpowiednich załącznikach do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego:

- Załącznik nr 4 – wykaz opublikowanych prac naukowych po uzyskaniu stopnia doktora,
- Załącznik nr 6 – Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy z instytucjami, odbytych stażach, współpracy międzynarodowej oraz działalności popularyzującej naukę.

.....*J. Zabawa*.....
Justyna Zabawa